

Turbinen snurrar igen

Elkraft ut Imälven

— Av PETER RANDÉN —

Kraftverket i Utterbäck har legat för fädot under flera decennier. Men nu producerar Imälven åter elkraft. Om än i liten skala. Sture Andersson som innehar fallrättigheten i Utterbäck, säger om sitt nyligen igångsatta minikraftverk.

— Att det nu åter snurrar en turbin i Imälven är ett stycke kulturhistoria. Det känns bra att kunna föra en lång tradition vidare. Vattenkraften är därmed åter i människans tjänst. Han blickar tillbaks genom seklernas gång:

— Jag har spårat vattenkraftens betydelse för bygden tillbaks till 1600-talets början. Då uppfördes i Utterbäck en kvarnrörelse som snart följdes av sågverks- och hytt drift.

- Under snart 400 år har alltså Imälven stått i människans tjänst, säger Sture Andersson.

Elkraft till fem hushåll

När det första kraftverket för elproduktion uppfördes i Utterbäck 1916-17 så svarade det kraftverket för elbehovet till ett 50-tal abonnenter boende i omgivningarna.

-Utvecklingen går onekligen framåt. Då vid tiden, i början av 1900-talet, var förstas elkonsumtionen låg. Några glödlampor i varje hushåll var allt som elströmmen behövdes till.

—Turbinen som används idag har ungefär samma effekt som den första som uppfördes det vill säga cirka 25 kilowattimmar. Skillnaden idag är den att det nuvarande minikraftverket skulle försörja cirka fem hushåll med elkraft istället för 50 hushåll. Det beror förstas på den höga elkonsumtionen av idag, berättar Sture Andersson.

Konsten att utvinna energi

På den fastighet som Sture Andersson äger, kan med fog sägas att han utvinner energi ur det som går att utvinna.

Förutom minikraftverket som levererar ström ut direkt på elnätet har Sture Andersson installerat en värmepump som ger en effekt av 8 kilowattimmar. Vidare eldar han också med spån och flis från den egna snickeriverkstaden i en vedpanna. — Jag kommer nog inte så mycket längre i

mina strävanden att utvinna energi från den egna fastigheten, säger han.

Sture Andersson är onekligen en stor elproducent i miniatyrskala.

Om den rådande energipolitiken tycker han inte:

— Det bedrivs ingen energipolitik i Sverige i syfte att hitta alternativ till

kärnkraften. Det är den nakna sanningen.

Fullt flöde

Medelvattenflödet i Imälven är en kubikmeter per sekund. Den gångna torr sommaren fortsätter att sätta sina spår bland annat i att driften i minikraftverket inte kan uppgå till full kapacitet p grund av lägre vattenflöde än normalt.

— Är hösten regnrik kan medelvaltenflödet uppgå till två kubikmeter per sekund, säger Sture Andersson.

Mellan 1000 och 2000 kubikmeter vatten håller vattenmagasinet eller dammen i Utterbäck. Fallhöjden är 4,3 meter.

- Fortfarande är vattennivån i Elgsimmen låg men närmar sig den normala ni vån.

När merparten av oss tycker det ätrist med regnväder som avlöser varann är Sture Andersson glad.

- Det är ju bland annat vattnet jag lever på, säger han.

Nu förordar inte Sture Andersson en stor satsning på minikraftverk. Anledningen, säger han, beror på dagens dyra installationskostnader.

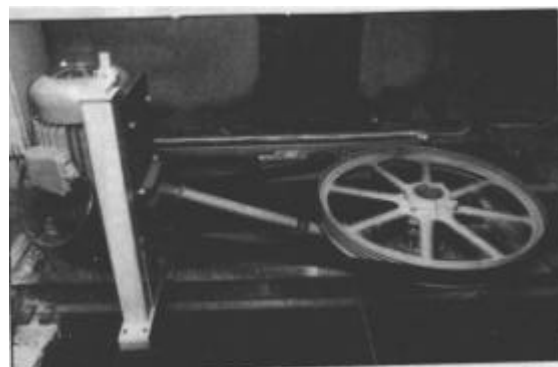
— Det finns också miljöaspekter att hänsyn till. Men att exemplifierar Imälvens möjligheter, om hela fallhöjden utnyttjades, om älven reglerade:

skulle vattendraget kunna lavera el mot svarande den totala elförbrukningen 100 hushåll.

I och med att minikraftverket åter är drift har Imälven varit i människan:

tjänst under snart 400 år.

Människan har länge förstått att ta tillvara vattenkraftens möjligheter. De som ändras, med tidens gång, är hur vattenkraften utnyttjas.

• Generatoren levererar ström ut på elnätet. — Men under en torrsommar som 1989, så står ett minikraftverk av min modell stilla, säger Sture Andersson.

1989-11-02